

С Х В А Л Е Н О

Рішення Національного агентства
кваліфікацій № 1 від 27.11.2025
(протокол № 64 (258) від 27.11.2025)

РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти у разі відсутності професійних стандартів

I. ВСТУП

Передумовою розроблення цих Рекомендацій стала необхідність практичних роз'яснень положень чинного Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. № 1296 (далі – Порядок присвоєння), та потреба в їх однозначному трактуванні, зумовлена запитами закладів вищої освіти і наукових установ (далі – заклади вищої освіти), з метою забезпечення зрозумілості процедури, передбаченої Порядком присвоєння.

Невідповідність рівня кваліфікаційних навичок випускника закладу вищої освіти запитам ринку праці ускладнює працевлаштування. Одним із кроків для вирішення цієї проблеми є професійний стандарт – документ, що враховує вимоги/пропозиції ринку праці щодо потреби у професійних кваліфікаціях.

Як діяти, коли професійний стандарт відсутній?

У квітні 2024 р. ухвалений Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу»¹, який створив нормативну основу для інтеграції присвоєння професійних кваліфікацій у процес формування індивідуальних освітніх траєкторій. Наразі заклади вищої освіти можуть проєктувати освітні програми, які дозволяють здобувачам вищої освіти не лише обирати та реалізовувати персоналізований шлях навчання, але й здобувати професійні кваліфікації, як у разі наявності професійного стандарту, так і за його відсутності.

У контексті забезпечення якісної підготовки фахівців присвоєння професійних кваліфікацій виступає як відповідальність закладів вищої освіти за врахування потреб/запитів у професійних кваліфікаціях на ринку праці. Такий підхід узгоджується з системними принципами та важливими міжнародними документами, зокрема Європейською рамкою кваліфікацій для навчання впродовж життя (далі – ЄРК), що є основою, на якій будується вся система

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3642-20#Text>.

кваліфікацій.

ЄРК має 8 рівнів, базується на результатах навчання, служить інструментом/засобом перекладу між різними системами кваліфікацій (національними рамками кваліфікацій) та їх рівнями, забезпечує прозорість (transparency), порівнянність (comparability) переносимість/мобільність (portability) кваліфікацій осіб².

Таким чином, ЄРК може надати вичерпну карту всіх типів і рівнів кваліфікацій у країнах Європейського Союзу (далі – ЄС), які стають все більш доступними через бази даних кваліфікацій.

Національна рамка кваліфікацій (далі – НРК) теж має 8 рівнів. Після зіставлення (referencing) НРК та ЄРК країна може вказувати рівень ЄРК у своїх документах і сполучати свої бази або реєстри кваліфікацій з відповідними базами та реєстрами інших країн через платформу EUROPASS, яку веде Європейська Комісія.

Зкладам вищої освіти потрібно усвідомлювати, що право присвоєння професійних кваліфікацій у разі відсутності професійного стандарту має застосовуватись лише у тих випадках, коли наявна обґрунтована потреба у фахівцях із такою професійною кваліфікацією на ринку праці національного та/або регіонального рівня.

Члени робочої групи з розроблення Рекомендацій (склад наведено у Додатку 1 до Рекомендацій) є одностайними у тому, що роль роботодавців, на потреби яких мають спиратися заклади вищої освіти у своїй діяльності, зокрема в контексті запитів та очікувань перших, є пріоритетною на всіх кроках присвоєння професійних кваліфікацій.

Запровадження процесу присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти за відсутності професійних стандартів є кроком, що заохочує та спонукає **і жодним чином не скасовує необхідність** розроблення відповідних стандартів, узгоджених із потребами ринку праці, розвитку суспільства та економіки держави.

II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Рекомендації розроблено для закладів вищої освіти, які на підставі ліцензії Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) провадять освітню діяльність у сфері вищої освіти, з метою надання практичних роз'яснень щодо умов, вимог, етапів присвоєння професійних кваліфікацій та підготовки необхідних документів, визначених Порядком присвоєння, для подальшого погодження присвоєння професійних кваліфікацій у разі відсутності професійних стандартів.

Метою погодження Національним агентством кваліфікацій (далі – Агентство) процедури присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту є забезпечення об'єктивності та уніфікації підходів до організації процесу присвоєння професійних кваліфікацій, верифікації та реєстрації професійних кваліфікацій.

Процедура погодження присвоєння професійних кваліфікацій з Агентством

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017H0615\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017H0615(01)).

здійснюється закладом вищої освіти **до початку** реалізації освітньої програми³.

Заклад вищої освіти в межах власної автономії для забезпечення якості професійних кваліфікацій, які присвоюються, може використовувати також власні критерії та процедури.

Для формування змісту (опису) професійної кваліфікації при відсутності професійного стандарту слід звертатися до відповідних випусків Довідника кваліфікаційних характеристик професій (далі – ДКХП) та/або формувати зміст з урахуванням Міжнародної стандартної класифікації видів занять (International Standard Classification of Occupations - ISCO)⁴, та класифікації Європейських навичок, компетентностей, кваліфікацій та професій (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations - ESCO)⁵.

Ключовим європейським інструментом щодо опису змісту професійних кваліфікацій, який надає змогу поєднати ринок освітніх послуг з ринком праці, можна вважати ESCO – класифікатор знань, навичок, компетентностей, кваліфікацій та професій, який розроблений для країн Європи. Він ґрунтується на Міжнародній стандартній класифікації професій (занять) (International Standard Classification of Occupations, ISCO)⁶, яку веде Міжнародна організація праці, і яка спрямована на полегшення міжнародної комунікації про професії (заняття), забезпечуючи статистикам структуру для надання даних про професії (заняття) для порівняння на міжнародному рівні. ESCO не запроваджує власне тлумачення основних термінів, а використовує тлумачення ISCO.

ISCO класифікує професії за чотирма рівнями: від найнижчого (першого) до найвищого (четвертого). Чим вищий рівень, тим вищу кваліфікацію (освіту) повинен мати працівник.

Рівень 1 передбачає вміння виконувати просту і рутинну роботу, як правило, без механізмів, часто із значним фізичним навантаженням. Для цього рівня переважно достатньо початкової освіти.

Рівень 2 передбачає вміння виконувати складніші види робіт, як правило, з використанням механізмів, потребує вміння читати/писати, зокрема, вивчати технічні інструкції. Для цього рівня переважно достатньо базової середньої освіти.

Рівень 3 передбачає вміння виконувати комплекс складних технічних і практичних завдань, що потребує значного обсягу знань предметної області. Для цього рівня потрібна освіта, наприклад, фаховий молодший бакалавр (раніше – молодший спеціаліст) або молодший бакалавр.

Рівень 4 передбачає вміння виконувати комплекс завдань з вирішення проблем, ухвалення рішень, креативності, що потребує великого обсягу фундаментальних та прикладних знань відповідної предметної області. Для цього потрібна вища освіта бакалаврського чи магістерського рівня.

ESCO містить наступні електронні бази:

- професій (занять);*
- знань, навичок та компетентностей;*

³ Для освітніх програм, започаткованих до 1 листопада 2025 р., процедуру погодження присвоєння професійних кваліфікацій заклад вищої освіти розпочинає **до 31 грудня 2025 р.**

⁴ <https://isco.ilo.org/en/isco-08/>.

⁵ https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation_main.

⁶ <https://ilostat.ilo.org/methods/concepts-and-definitions/classification-occupation/>.

- кваліфікації (відображається зараз у EUROPASS⁷ і формується на основі національних систем кваліфікацій).

Рекомендації, а також ужиті в них терміни та поняття, розроблені з урахуванням положень таких нормативно-правових актів:

Кодекс законів про працю України (далі - КЗпП);

Закон України «Про освіту»;

Закон України «Про вищу освіту»;

Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами);

Порядок присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. № 1296);

Положення про Реєстр кваліфікацій, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 2021 р. № 620 «Про затвердження Положення про Реєстр кваліфікацій» (зі змінами; далі – Положення про Реєстр);

Порядок визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 р. № 576 «Про затвердження Порядку визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах»;

Національний класифікатор України «Класифікатор професій ДК 003:2010», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28 липня 2010 р. № 327 «Про затвердження, внесення зміни та скасування нормативних документів» (зі змінами).

ІІІ. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЩО ВКЛЮЧАЄ ПРОФЕСІЙНІ КВАЛІФІКАЦІЇ

Заклади вищої освіти розробляють і затверджують освітні програми з урахуванням вимог до відповідного рівня вищої освіти, встановлених законодавством, та вимог стандартів вищої освіти (за наявності). У разі присвоєння професійних кваліфікацій опис освітньої програми повинен містити складові, зазначені в статті 9¹ Закону України «Про вищу освіту», включно з процедурами присвоєння професійних кваліфікацій (у разі їх присвоєння), які зазначаються в освітній програмі з урахуванням положень розділу IV цих Рекомендацій.

У профілі освітньої програми має бути визначено назву професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) (часткової професійної кваліфікації, за

⁷ Деталізовану інформацію щодо EUROPASS наведено у Додатку 2 до Рекомендацій.

наявності). Професійна кваліфікація зазначається в документі про вищу освіту за відповідним ступенем⁸.

Ст. 4¹ КЗпП, ст. 34 Закону України “Про освіту”*

Професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація) – це визнана або присвоєна/підтверджена суб’єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом.

Часткова професійна кваліфікація – це визнана або присвоєна/підтверджена суб’єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати частину трудових функцій, визначених відповідним професійним стандартом.

**якщо не зазначено інше, під терміном “кваліфікація” розуміється повна кваліфікація*

Освітня програма може передбачати можливість присвоєння декількох професійних кваліфікацій (часткових професійних кваліфікацій).

Професійні кваліфікації можуть формуватися за рахунок обов’язкових компонентів освітньої програми та/або вибірових освітніх компонентів. Здобувачу вищої освіти за результатами виконання освітньої програми може бути присвоєно не більше двох професійних кваліфікацій.

Якщо освітня програма передбачає для здобувача освіти присвоєння двох професійних кваліфікацій, друга професійна кваліфікація може бути присвоєна в межах індивідуальної освітньої траєкторії. У цьому випадку освітня програма має забезпечувати логічну послідовність вибірових компонентів, що відповідають компетентнісному профілю обраної професійної кваліфікації.

Компетентності та результати навчання, що дають підстави для присвоєння визначеною освітньою програмою професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), запропоновані закладом вищої освіти, повинні бути конкретно та чітко сформульованими для розуміння їх практичного застосування при здійсненні професійної діяльності. Крім того, після проходження процесу зіставлення НРК та ЄРК інформація про професійні кваліфікації, компетентності та результати навчання, яка зараз розміщується в Реєстрі кваліфікацій у формі Додатку VI⁹ Рекомендації Ради ЄС від 22 травня 2017 р. щодо Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя, буде публічно доступною і на рівні Євросоюзу.

До початку процедури погодження присвоєння професійної кваліфікації заклад вищої освіти має отримати від роботодавців, що долучалися до рецензування освітньої програми, лист. У цьому листі має бути зазначено:

оцінку змісту освітньої програми на предмет її здатності забезпечити формування професійних компетентностей, необхідних для присвоєння такої

⁸ Документ, в якому зазначається часткова професійна кваліфікація, визначається МОН.

⁹ <https://register.nqa.gov.ua/annex6>.

професійної кваліфікації,

потребу у професійній кваліфікації на ринку праці на національному та/або регіональному рівні.

IV. ПОРЯДОК ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У цьому розділі наведено опис змісту внутрішнього документу закладу вищої освіти.

Однією з умов, що визначають можливість закладу вищої освіти здійснювати присвоєння професійних кваліфікацій, є наявність затвердженого цим закладом порядку присвоєння професійних кваліфікацій (далі – Порядок закладу).

Порядок закладу має містити умови, особливості та послідовність дій під час присвоєння професійних кваліфікацій у разі наявності та відсутності професійних стандартів, якщо інше не передбачено законодавством.

У Порядку закладу рекомендовано зазначати нижченаведені в таблиці 1 розділи¹⁰ з рекомендованим змістом.

Таблиця 1. Рекомендований зміст Порядку закладу

Напрямок розділу	Рекомендації
Розділ 1. Загальні положення	
Призначення	Зазначити, з якою метою розроблено документ, які умови його використання
Термінологія	Варіант 1. Викласти терміни відповідно до чинних нормативно-правових актів. Варіант 2. Посилатися в тексті на використання термінології відповідно до чинного законодавства.
Назви професійних кваліфікацій, зазначених в освітній програмі	Зазначити, що назви професійних кваліфікацій мають відповідати професійним назвам робіт, зазначеним у Національному класифікаторі “Класифікатор професій ДК 003:2010”, затвердженому наказом Держстандарту від 28 липня 2010 р. № 327 (далі – КП), та міжнародній стандартній класифікації видів занять (International Standard Classification of

¹⁰ Заклад вищої освіти за потреби може визначати додаткові розділи/етапи/заходи щодо здобуття та присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти, а також змінювати рекомендовані розділи.

	Occupations - ISCO) та/або формуватися з урахуванням міжнародної стандартної класифікації видів занять (International Standard Classification of Occupations - ISCO) (за умови відсутності назви професійної кваліфікації в КП та наявності підтвердження від представників ринку праці щодо можливості працевлаштування за зазначеною професійною кваліфікацією).
Розділ 2. Особливості освітньої програми, якою передбачено присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій)	
Опис освітньої програми	Зазначити, що до опису освітньої програми необхідно внести складові, зазначені в статті 9 ¹ Закону України «Про вищу освіту», включно з процедурами присвоєння професійних кваліфікацій (у разі їх присвоєння), які зазначаються в освітній програмі.
Приклад пояснення в освітній програмі щодо процедур присвоєння професійної кваліфікації <i>Освітньою програмою передбачено присвоєння професійних кваліфікацій у разі:</i> - наявності професійного стандарту (назва професійного стандарту), - відсутності професійного стандарту. <i>Необхідність та доцільність присвоєння професійної кваліфікації (зазначити назву професійної кваліфікації) за відсутності професійного стандарту визначено відповідно до проведеного аналізу стану національного/регіонального ринку праці, яким виявлено потребу роботодавців (навести приклади 2-5 роботодавців) у працевлаштуванні випускників, які матимуть зазначену професійну кваліфікацію.</i> <i>Варіант 1. Процедuru присвоєння професійних кваліфікацій викладено у Порядку присвоєння професійних кваліфікацій, затвердженому закладом вищої освіти (зазначити назву закладу), яким визначено особливості присвоєння професійних кваліфікацій за відсутності професійного стандарту;</i> <i>Варіант 2. Надати опис процедури присвоєння професійних кваліфікацій.</i>	
Назви професійних кваліфікацій	Зазначити, що назви професійних кваліфікацій виокремлюються в профілі освітньої програми, (можуть бути в окремій комірці). Також вказати щодо можливості присвоєння часткових професійних кваліфікацій (за потреби).
Компетентності та результати навчання	Зазначити щодо відповідності компетентностей та результатів навчання, формування та досягнення яких дають підстави для присвоєння

	професійної кваліфікації, змісту професійного стандарту (за наявності) або кваліфікаційній характеристиці (зазначити відповідний випуск ДКХП) (за наявності), або відомостям з баз даних ISCO, ESCO.
	Зазначити щодо відповідності компетентностей та результатів навчання, що дають підстави для присвоєння професійної кваліфікації, освітнім компонентам освітньої програми в окремій матриці відповідності для кожної професійної кваліфікації, яка присвоюється за освітньою програмою.
Практична підготовка та/або навчання на робочому місці (далі – Практична підготовка)	Викласти інформацію щодо параметрів Практичної підготовки, успішне проходження якої дає підстави для присвоєння професійної кваліфікації - види/форми, назва, обсяг в кредитах ЄКТС.
Атестація	Викласти інформацію про форму і зміст атестації, яка дає підстави для присвоєння професійної кваліфікації. Зазначити вимоги до присвоєння професійної кваліфікації за відсутності професійного стандарту і умови присвоєння.
Розділ 3. Особливості здобуття та присвоєння професійних кваліфікацій	
Особливості роботи із освітньою програмою у частині присвоєння професійних кваліфікацій	Зазначити особливості (за наявності) порядку розроблення, перегляду та затвердження освітньої програми
Критерії визначення та відбір баз практичної підготовки	Зазначити критерії визначення та відбору баз для реалізації практичної підготовки та/або навчання на робочому місці, зокрема за дуальною формою здобуття вищої освіти, на підприємствах, в установах та організаціях, структурних підрозділах закладів вищої освіти, що забезпечують практичну підготовку, згідно з укладеними договорами (за потреби) (далі – База практики).

Обсяг, перелік компетентностей та результатів навчання практичної підготовки	Зазначити необхідність визначення для подальшого погодження з Базою практики обсягу, переліку компетентностей та результатів навчання практичної підготовки, необхідних для здійснення майбутньої професійної діяльності.
Параметри проміжного (поточного) оцінювання компетентностей та результатів навчання	Зазначити терміни (наприклад, конкретна дата, «не пізніше ніж...», «впродовж ...», «через 3 дні після завершення практичної підготовки», «після закінчення 2-х місячного терміну навчання» тощо) та порядок здійснення проміжного (поточного) оцінювання рівня сформованості компетентностей та досягнення результатів навчання, що дають підстави для присвоєння професійної кваліфікації після завершення практичної підготовки.
Порядок отримання від Базы практики результатів проміжного (поточного) оцінювання практичного досвіду	Визначити порядок отримання від Базы практики результатів проміжного (поточного) оцінювання практичного досвіду, набутого здобувачем на робочому місці, а також механізм врахування цих результатів у вигляді якісної або кількісної оцінки відповідно до узгоджених програм Практичної підготовки.
Теми кваліфікаційних робіт	Зазначити необхідність узгодження тем кваліфікаційних робіт з Базою практики у випадку, якщо освітня програма передбачає виконання кваліфікаційної роботи як умову присвоєння професійної кваліфікації.
Участь представників ринку праці у складі екзаменаційної комісії	Зазначити факт щодо забезпечення участі представників ринку праці у складі екзаменаційної комісії під час атестації здобувачів вищої освіти (далі – ЕК) із наданням їм переважного права голосу щодо ухвалення рішень про присвоєння професійної кваліфікації, незалежно від кількісного складу комісії.
Порядок ухвалення рішення	Визначити порядок ухвалення ЕК рішення щодо присвоєння або відмови в присвоєнні

	професійної кваліфікації здобувачу вищої освіти за результатами атестації.
Умови скасування рішення про присвоєння професійної кваліфікації	Визначити умови, за яких може бути скасовано рішення про присвоєння професійної кваліфікації здобувачу вищої освіти.
Апеляція	Визначити умови та порядок подання здобувачем апеляції щодо результатів оцінювання або присвоєння професійної кваліфікації
Розділ 4. Умови присвоєння професійної кваліфікації	
Мінімально необхідний рівень досягнення результатів навчання	Визначити мінімально необхідний рівень досягнення результатів навчання для прийняття рішення про присвоєння професійної кваліфікації
Обсяг та зміст практичного досвіду	Визначити вимоги до обсягу та змісту практичного досвіду, який має бути набутий під час Практичної підготовки відповідно до узгодженої з Базою практики програми Практичної підготовки
Підтвердження набутого практичного досвіду	Визначити вимоги до підтвердження набутого практичного досвіду та компетентностей, зокрема, але не виключно, шляхом представлення результатів у формі захисту практики (звіт, щоденник тощо), виконаних проєктів, кейсів, отриманих сертифікатів, участі й перемог у конкурсах, відгуків від викладачів і роботодавців
Розділ 5. Порядок погодження присвоєння професійних кваліфікацій ПРИМІТКА: НЕ потрібно в Порядку закладу дублювати зміст положень Порядку присвоєння, зокрема в частині дій Агентства	
За наявності професійного стандарту	Увага! За наявності професійного стандарту присвоєння професійних кваліфікацій НЕ погоджується з Агентством.

	Необхідно викласти порядок присвоєння професійних кваліфікацій за наявності професійного стандарту.
За відсутності професійного стандарту	Варіант 1. Порядок закладу однаковий за наявності і за відсутності професійного стандарту. Зазначити, що присвоєння професійних кваліфікацій погоджується з Агентством, відповідно до положень постанови Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. №1296). Варіант 2. Порядок закладу за відсутності професійного стандарту відрізняється від порядку за наявності професійного стандарту. Викласти положення з відмінностями. Зазначити, що присвоєння професійних кваліфікацій погоджується з Агентством, відповідно до положень постанови Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. №1296).
У разі коли освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), вимоги до якої (яких) встановлено національним законодавством та/або міжнародним договором	Увага! 1. Якщо освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), вимоги до якої (яких) встановлено національним законодавством та/або міжнародним договором, присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) НЕ погоджується з Агентством, а подається Інформаційна довідка за встановленою формою (далі -

	Інформаційна довідка, дивись Додаток 3 до Рекомендацій). 2. У разі подання Інформаційної довідки заклад вищої освіти НЕ додає до неї документи, вказані у п. 11 Порядку присвоєння. В Порядку закладу зазначити наступне: Заклад вищої освіти до початку реалізації освітньої програми подає до Агентства Інформаційну довідку. Якщо освітня програма започаткована до 1 листопада 2025 р., а професійну кваліфікацію НЕ внесено до Реєстру кваліфікацій із приміткою про відсутність професійного стандарту, заклад вищої освіти має подати Інформаційну довідку до 31 грудня 2025 року. Якщо освітня програма започаткована закладом вищої освіти до 1 листопада 2025 р. і професійну кваліфікацію внесено до Реєстру кваліфікацій із приміткою про відсутність професійного стандарту, заклад вищої освіти НЕ подає до Агентства Інформаційну довідку. У разі зміни назви професійної кваліфікації після погодження Агентством або після подання Інформаційної довідки заклад вищої освіти НЕ “перепогоджує” присвоєння професійної кваліфікації або НЕ оновлює Інформаційну довідку, за умов, якщо зміна назви професійної кваліфікації відповідає вимогам примітки 2 Додатку В¹¹ ДК 003:2010 і не призвела до суттєвих змін у компетентностях та результатах навчання¹².
Розділ 6. Рекомендації щодо заповнення Інформаційної довідки	

¹¹

Класифікатор

професій:

Додаток

В

<https://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=6b52f95a-3fb6-43a2-b061-505aabc89813&tag=KlasifikatorProfesii>.

¹² Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (п.10) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24#Text>.

Назва(-и) професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій)	Навести назву(-и) у відповідності до вимог пункту 4 ¹ Порядку присвоєння та зазначити рівень НРК .
Назва освітньої програми	<i>До відома. Має відповідати пункту 6 статті 9¹ ЗУ “Про вищу освіту”.</i>
Рівень вищої освіти	Зазначити у відповідності до вимог статті 5 Закону України “Про вищу освіту”, тобто: - початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; - перший (бакалаврський) рівень; - другий (магістерський) рівень.
Код і найменування спеціальності	<i>До відома. Кодування та найменування мають відповідати тим, що зазначені в освітній програмі, якою передбачено присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій).</i>
Шифр і найменування галузі знань	
Перелік національних законодавчих актів та міжнародних договорів із зазначенням окремих статей, пунктів, розділів	<i>До відома. В країні на законодавчому рівні відсутнє визначення “регульованої професії”. Тому в пункті 11¹ Порядку присвоєння наведено характеристику професійної кваліфікації, володіння якою необхідне при виконанні певної професійної діяльності, а саме - встановлення національним законодавством та/або міжнародним договором вимог до професійної кваліфікації.</i> В Порядку закладу зазначати окремі статті, пункти, розділи виключно законів та інших нормативно-правових актів, які встановлюють вимоги до професійної кваліфікації, з наданням посилань (лінків) на відповідні складові законодавства. Увага! НЕ посилайтесь на нижченаведені джерела, які НЕ є законодавством, міжнародним договором або НЕ визначають вимог до професійних кваліфікацій:

	1. Довідники, зокрема випуски ДКХП: - є нормативним документом, а не нормативно-правовим актом (див. Вступ та п.1. Загальних положень ДКХП, випуск 1¹³); - встановлюють кваліфікаційні вимоги, а не вимоги до професійних кваліфікацій. 2. Класифікатор професій ДК 003:2010 включає виключно професійні назви робіт. 3. ESCO, ISCO - це бази даних.
Приклади переліків законодавчих актів та міжнародних договорів за сферами діяльності: Галузь знань “Охорона здоров’я” - Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я” від 19.11.1992 № 2801-ХІІ, ст. 3, 74, 75; - Постанова КМУ від 28.03.2018 № 334 “Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступенів фахової передвищої освіти та вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів за спеціальностями галузі знань “22 Охорона здоров’я” (із змінами), пп. 2, 14; - Наказ МОЗ України № 1065 від 05.07.2025 “Деякі питання підготовки та професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров’я”, п.1 пп. 1, 2; п. 2 пп. 1. Спеціальність “Морський та внутрішній водний транспорт” - Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року; - Закон України “Про приєднання України до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року” від 1 листопада 1996 року N 464/96-ВР. Дата набрання чинності для України: 07.04.1997; - Манільські поправки до Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ)(Резолюція 2 Конференції Сторін Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року) від 25.06.2010. Дата набрання чинності для України: 01.01.2012. Спеціальність “Атомна енергетика” - Закон України “Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку”, 1995, ст.32, 81; - Постанова КМУ від 27 грудня 2008 р. N 1162 “ Про затвердження кваліфікаційних вимог до керівників та заступників керівників органів державного управління у сфері використання ядерної енергії, поводження з радіоактивними відходами і органів державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки;	

¹³ Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 1:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04#Text>.

- *Наказ Державної інспекції ядерного регулювання України “Про затвердження Умов та порядку видачі ліцензій на провадження діяльності посадових осіб експлуатуючої організації” від 28.12.2011 № 195, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 січня 2012 р. за № 113/20426, розділи III та IX;*
- *Наказ Державної інспекції ядерного регулювання України “Про затвердження Загальних положень безпеки атомних станцій” від 19.11.2007 № 162, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 січня 2008 р. за № 56/14747, IV та IX;*
- *Наказ Державної інспекції ядерного регулювання України “Про затвердження Правил ліцензування діяльності персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС” від 04 січня 2005 року № 185, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 січня 2008 р. за № 4/10284, п.3.4.1.*

Розділ 7. Прикінцеві положення

Порядок перегляду та внесення змін до Порядку закладу тощо.

V. ЗАЛУЧЕННЯ РОБОТОДАВЦІВ ДО ПРОЦЕСУ ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ

Роботодавці як стейкхолдери включаються до складу розробників освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), та залучаються до її рецензування, включно з оцінюванням змісту програми щодо достатності обсягу формування необхідних професійних компетентностей здобувачів.

Для реалізації практичної складової освітньої програми роботодавці визначають доцільні та необхідні для них робочі місця Практичної підготовки здобувачів, погоджують із закладом вищої освіти обсяг, перелік компетентностей та результатів навчання Практичної підготовки.

Для забезпечення участі представників роботодавця у проміжному (поточному) оцінюванні практичного досвіду, набутого здобувачем на робочому місці, заклади вищої освіти узгоджують з роботодавцем порядок здійснення оцінювання рівня сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, що дають підстави для присвоєння професійної кваліфікації, після завершення кожного чергового етапу Практичної підготовки відповідно до узгоджених програм.

У випадку, коли освітня програма передбачає виконання кваліфікаційної роботи, як умову присвоєння професійної кваліфікації, заклад вищої освіти узгоджує з роботодавцем тему кваліфікаційної роботи.

Роботодавці залучаються до участі у складі ЕК з переважним правом голосу щодо ухвалення рішення про присвоєння професійної кваліфікації, незалежно від кількісного складу комісії.

VI. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ТА ЗМІСТ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ПОГОДЖЕННЯ ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ У РАЗІ ВІДСУТНОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ

Процедура погодження присвоєння професійних кваліфікацій є безоплатною, проводиться на підставі заяви, поданої закладом вищої освіти, разом з доданими документами.

Перед початком процедури наполегливо рекомендується детально ознайомитися з помилками, які найчастіше зустрічаються при підготовці матеріалів.

Найпоширеніші помилки в матеріалах, поданих для погодження присвоєння професійних кваліфікацій:

- Форма і зміст заяви не відповідають установленій формі, наведеній у додатку 1 чинного Порядку присвоєння.
- У змісті заяви ступінь вищої освіти зазначено замість рівня вищої освіти.
- Невідповідність назви професійної кваліфікації у заяві та освітній програмі.
- Формальний підхід до підготовки листів роботодавців про потребу в професійній кваліфікації на ринку праці.
- Листи роботодавців та/або їх об'єднань містять лише відгук на освітню програму та НЕ визначають потребу у професійній кваліфікації.
- Обґрунтування закладом вищої освіти необхідності присвоєння професійної кваліфікації НЕ базується на результатах аналізу стану національного/регіонального ринку праці та містить аргументацію щодо важливості виключно освітньої програми без змістовної складової щодо професійної кваліфікації.
- Копія освітньої програми:
 - НЕ передбачає присвоєння відповідної професійної кваліфікації; та/або
 - НЕ містить процедури присвоєння професійних кваліфікацій (вимоги статті 9¹ ЗУ “Про вищу освіту”).
- Форма і зміст характеристики (змісту) професійної кваліфікації не відповідають формі, згідно з додатком 2 до чинного Порядку присвоєння.
- При заповненні пункту 4 характеристики (змісту) професійної кваліфікації мету освітньої програми зазначено замість мети діяльності за професійною кваліфікацією.
- Порядок закладу не містить процедур та етапів присвоєння професійних кваліфікацій в разі відсутності професійного стандарту, та умов залучення роботодавців під час реалізації освітньої програми, що передбачає професійну кваліфікацію (професійні кваліфікації).
- У розділі “Вимоги до освітніх програм, за якими передбачено присвоєння професійних кваліфікацій” освітньої програми зазначено/передбачено присвоєння професійних кваліфікацій виключно за наявності затвердженого професійного стандарту.

Для початку процедури погодження присвоєння професійної кваліфікації закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту слід **пересвідчитись у відсутності наявного професійного стандарту**. Таку інформацію можна підтвердити або спростувати через застосування/використання інформаційно-комунікаційної системи, що забезпечує збирання, накопичення, захист, ведення обліку, відображення, оброблення реєстрових даних про кваліфікації – Реєстр кваліфікацій¹⁴.

Крім того, варто впевнитися, що до професійної кваліфікації, яку має намір присвоювати заклад вищої освіти, не міститься вимог, які встановлено національним законодавством та/або міжнародним договором (міжнародними договорами), згоду на обов'язковість якого (яких) надано Верховною Радою України.

Також потрібно переконатися, що освітня програма передбачає присвоєння такої професійної кваліфікації, на погодження присвоєння якої претендує заклад вищої освіти. Адже професійна кваліфікація, присвоєна закладом вищої освіти, зазначається у документі про вищу освіту.

Заповнення заяви за формою згідно з додатком 1 до Порядку присвоєння передбачає заповнення вільних полів **без зміни форми та змісту бланку заяви** за підписом керівника закладу вищої освіти.

Рівень вищої освіти у заяві слід зазначати відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про вищу освіту», наприклад:

перший (бакалаврський) рівень.

До заяви додається перелік документів, визначених у пункті 11 Порядку присвоєння, а саме:

- 1. обґрунтування закладом вищої освіти необхідності присвоєння професійної кваліфікації;*
- 2. копія освітньої програми, що передбачає присвоєння відповідної професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій);*
- 3. копії листа (листів) роботодавців та/або їх об'єднань про потребу у професійній кваліфікації (професійних кваліфікаціях) на ринку праці на національному та/або регіональному рівні;*
- 4. копія затвердженого закладом вищої освіти порядку присвоєння професійних кваліфікацій;*
- 5. характеристика (зміст) професійної кваліфікації за формою згідно з додатком 2.*

Назви додатків, які заклад вищої освіти зазначає в заяві, повинні відповідати назвам додатків, які заклад вищої освіти додає до заяви. Не можна змінювати кількість та порядковість документів, визначених пунктом 11 Порядку присвоєння.

¹⁴ Повний перелік затверджених професійних стандартів розміщено на сайті Агентства: <https://register.nqa.gov.ua/>.

У разі заповнення заяви про проведення процедури погодження присвоєння **більше ніж однієї** професійної кваліфікації, визначеної в освітній програмі, слід додавати до такої заяви документи, передбачені пунктом 11 Порядку присвоєння щодо **кожної** окремої професійної кваліфікації, зокрема:

- обґрунтування закладу вищої освіти необхідності присвоєння – до **кожної** професійної кваліфікації;
- копію освітньої програми, що передбачає присвоєння відповідної професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) – **спільну** для всіх професійних кваліфікацій;
- копії листа (листів) роботодавців та/або їх об'єднань про потребу у професійній кваліфікації на ринку праці на національному та/або регіональному рівні – до **кожної** професійної кваліфікації;
- копію затвердженого закладом вищої освіти порядку присвоєння професійних кваліфікацій – **спільний** для всіх професійних кваліфікацій;
- характеристику (зміст) **кожної** зазначеної професійної кваліфікації, за формою, згідно з додатком 2.

Обґрунтування закладом вищої освіти необхідності присвоєння професійної кваліфікації

Готується окремо для кожної професійної кваліфікації, незалежно від кількості професійних кваліфікацій, зазначених у заяві. Обґрунтування має містити беззаперечну змістовну складову щодо наявної потреби у такій професійній кваліфікації.

Можна спиратися на:

- аналітичні та статистичні дані Державної служби зайнятості (зокрема дані Єдиного порталу вакансій¹⁵), кадрових агентств та інформаційних ресурсів з пошуку роботи щодо дефіциту працівників у розрізі професій, зокрема потреби, викликані воєнним станом;
- дослідження в певній сфері професійної діяльності;
- посилання на норми чинного законодавства (щодо професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій)), що регулюють організацію роботи у певній сфері професійної діяльності;
- інше, зокрема **підтвердження** обмеження доступу особи до працевлаштування у зв'язку із відсутністю професійної кваліфікації.

Обґрунтування рекомендовано надавати у форматі аналітичної довідки обсягом від 3000 – 3500 до 10000 знаків з наведенням кількісних показників.

¹⁵ <https://www.dcz.gov.ua/job>.

Лист (листи) роботодавців та/або їх об'єднань про потребу у професійній кваліфікації (професійних кваліфікаціях) на ринку праці на національному та/або регіональному рівні

Наявність листа (листів) є однією з умов, за якими визначається можливість закладу вищої освіти здійснювати присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), від тих роботодавців та/або їх об'єднань, які долучалися до оцінювання освітньої програми на предмет її здатності забезпечити формування професійних компетентностей, необхідних для присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій).

Зміст листа повинен містити вичерпну, аргументовану та обґрунтовану інформацію щодо **потреби** у професійній кваліфікації на ринку праці на національному та/або регіональному рівні, як це зазначено у Порядку присвоєння.

Слід звернути увагу, що потреба у професійній кваліфікації може мати місце як на національному, так і на регіональному рівнях окремо, а також одночасно на різних рівнях. Лист має містити зрозумілу інформацію щодо того, на якому рівні ця професійна кваліфікація є затребуваною.

До прикладу, можна спиратися на:

- аналітичні та статистичні дані Державної служби зайнятості (зокрема дані Єдиного порталу вакансій), кадрових агентств та інформаційних ресурсів з пошуку роботи щодо дефіциту працівників у розрізі професій;
- дослідження в певній сфері професійної діяльності;
- приклади кількісних показників щодо зростання нестачі працівників за останні роки із відповідною професійною кваліфікацією;
- інше.

Характеристика (зміст) професійної кваліфікації

При формуванні характеристики (змісту) професійної кваліфікації (далі – Характеристика ПК) слід використовувати форму згідно з додатком 2 до Порядку присвоєння та наповнювати її пункти винятково запитуваною інформацією.

Оформлення Характеристики ПК за формою згідно з додатком 2 до Порядку присвоєння передбачає заповнення вільних комірок справа **без зміни форми та змісту**.

Під час заповнення пункту 2 «Рівень Національної рамки кваліфікацій» Характеристики ПК достатньо зазначити **лише рівень НРК**, немає потреби зазначати рівні Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти та Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя.

Приклад: 6 рівень НРК

Під час заповнення пункту 3 «Обсяг....» Характеристики ПК достатньо зазначити лише обсяг професійної кваліфікації, **тобто повна або часткова**. Інша інформація у цьому пункті буде недоречною.

Під час заповнення пункту 4 «Коротка характеристика (зміст) професійної кваліфікації....» Характеристики ПК підлягають обов'язковому врахуванню/опису **всі позиції, перераховані в дужках**, без винятку:

- мета діяльності за професійною кваліфікацією,
- професійні компетентності,
- результати навчання.

Зокрема, під час опису змісту «Мети діяльності за професійною кваліфікацією...» зазначають стисло та лаконічно в 1–2-х реченнях (оскільки мета не повинна бути надто об'ємною, але має бути достатньою), що саме буде виконувати випусник при працевлаштуванні за здобутою професійною кваліфікацією, а **НЕ мету освітньої програми** з відповідною професійною кваліфікацією.

Під час заповнення пункту 5 Характеристики ПК, а саме: «*Опис відповідності професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій): кваліфікаційним вимогам, визначеним законодавством (із зазначенням законодавчих актів, у яких передбачено володіння професійною кваліфікацією (професійними кваліфікаціями) (за наявності); кваліфікаційним характеристикам професій (із зазначенням відповідних довідників) (за наявності); відомостям із баз даних ISCO, ESCO та EUROPASS*» підлягає обов'язковому опису відповідність професійної кваліфікації кваліфікаційним вимогам **перерахованих позицій**. Тому слід:

- перерахувати законодавчі акти у відповідній сфері діяльності (профільні/галузеві), в яких зазначено відповідність професійної кваліфікації кваліфікаційним вимогам (за наявності);

- зазначити номер випуску відповідного Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (за наявності);

- зазначити відповідні коди (за наявності):

- у базі даних ISCO – код професійної групи (Unit group) та **активне** посилання на базу даних,

Приклад:

2652. Musicians, Singers and Composers

<https://ilostat.ilo.org/methods/concepts-and-definitions/classification-occupation/>

- у базі даних ESCO – код професії (**зверніть увагу: НЕ професійної групи**) та **активне** посилання на відповідну інформацію в базі ESCO;

Приклад:

2652.3.1.1. Хормейстер/хормейстерка

<http://data.europa.eu/esco/occupation/cf7b89d0-1cf9-4567-a8bf-9d6905a2b31b>

- в Europass – пошук інформації про кваліфікації на європейському рівні, що походять із баз даних національних кваліфікацій, за посиланням <https://europa.eu/europass/eportfolio/screen/course?lang=en>.

У випадку відсутності кваліфікаційних вимог до професійної кваліфікації в законодавстві та/або у кваліфікаційних характеристиках, та/або в базах даних ISCO, ESCO в Характеристиці має бути відображено:

кваліфікаційні вимоги, визначені законодавством – відсутні;

та/або

кваліфікаційні вимоги, визначені кваліфікаційними характеристиками професій – відсутні;

та/або *кваліфікаційні вимоги, визначені відомостями з баз даних:*

ISCO – відсутні,

ESCO – відсутні.

Тобто має бути чітко зрозуміло, що заявником опрацьовано кожну із перерахованих позицій, але не всі підлягають заповненню через відсутність інформації.

Акцентуємо увагу, що інформація з Характеристики ПК переноситься до Додатку VI Рекомендацій ради від 22 травня 2017 р. про Європейську рамку кваліфікацій для навчання впродовж життя та про скасування Рекомендації Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2008 р. про створення Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя.¹⁶

Детальну інформацію щодо порядку формування та змісту освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) та Порядку закладу, викладено у розділах III «Особливості розроблення освітньої програми, що включає професійні кваліфікації» та IV «Порядок присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти» Рекомендацій.

Після завершення підготовки необхідних документів їх слід відсканувати та зберегти у форматі PDF. Усі підготовлені матеріали необхідно зібрати в окрему папку, заархівувати та накласти кваліфікований електронний підпис уповноваженої особи заявника або електронну печатку заявника на папку (**НЕ на окремий файл**).

¹⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017H0615\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017H0615(01)).

Увага! Інструкція з накладення КЕП на папку розміщена в Реєстрі кваліфікацій за посиланням <https://register.nqa.gov.ua/signature>.

Після погодження присвоєння професійної кваліфікації Агентство вносить таку професійну кваліфікацію до Реєстру кваліфікацій <https://data.nqa.gov.ua/professional-qualifications> з приміткою про відсутність професійного стандарту.

Приклад

Назва професійної кваліфікації ▲	Опис професійної кваліфікації присвоєної ЗВО при відсутності професійного стандарту ▼	Рівень НРК ▲
Лаборант (медицина)	Характеристики ПК	6 рівень НРК
Лаборант (медицина)	Характеристики ПК	6 рівень НРК
Лікар-лаборант	Характеристики ПК	7 рівень НРК
Лікар-лаборант	Характеристики ПК	7 рівень НРК
Лікар-лаборант	Характеристики ПК	7 рівень НРК

VII. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ ДОКУМЕНТІВ АГЕНТСТВОМ

Агентство здійснює перевірку документів закладу вищої освіти у такій послідовності, відповідно до визначених Порядком присвоєння термінів:

Термін	Предмет перевірки/розгляду	Дії Агентства
Крок 1. Впродовж 3-х робочих днів після реєстрації заяви та доданих до неї документів	Факт відсутності/наявності професійного стандарту	У разі відсутності професійного стандарту - перехід до кроку 2
		У разі наявності професійного стандарту - інформування заявника та залишення заяви без розгляду
Крок 2. Впродовж 5-ти робочих днів після реєстрації заяви та доданих до неї документів	Правильність заповнення заяви та повноти доданих до неї документів	У разі правильно заповненої заяви та повного пакету доданих документів - перехід до кроку 5
		У разі НЕправильно заповненої заяви та/або подання документів НЕ в повному обсязі - інформування заявника про

		виявлені недоліки та перехід до кроку 3
Крок 3 (опційно). Протягом 5 робочих днів з дня надсилання Агентством повідомлення заявнику	-	Якщо заяву з відповідними додатками заявником підготовлено та направлено Агентству, то перехід до кроку 4
Крок 4 (опційно). Впродовж 5-ти робочих днів після реєстрації заяви та доданих до неї документів	Правильність заповнення заяви та повноти доданих до неї документів	У разі усунення заявником виявлених недоліків - перехід до кроку 5
		У разі НЕусунення заявником виявлених недоліків - інформування заявника про залишення заяви без розгляду
Крок 5. Впродовж 15 робочих днів після подання заявником правильно заповненої заяви та документів у повному обсязі	Розгляд правильно заповненої заяви та документів у повному обсязі для підготовки обґрунтованого висновку	Прийняття рішення про погодження присвоєння професійної кваліфікації
		Прийняття рішення про відмову у погодженні присвоєння професійної кваліфікації
Крок 6. Впродовж 5 робочих днів	-	Інформування заявника про прийняте рішення; розміщення відповідної інформації на офіційному веб-сайті Агентства; внесення такої професійної кваліфікації до Реєстру кваліфікацій з приміткою про відсутність професійного стандарту

VIII. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про освіту»: зі змінами та доп.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
2. Закон України «Про вищу освіту»: зі змінами та доп.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу»: зі змінами та доп.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3642-20#Text>.
4. Кодекс Законів про працю України: зі змінами та доп.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (зі змінами) «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.
6. Положення про Реєстр кваліфікацій, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 2021 р. № 620 «Про затвердження Положення про Реєстр кваліфікацій (зі змінами)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/620-2021-%D0%BF#Text>.
7. Порядок присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. № 1296). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1223-2024-%D0%BF#Text>.
8. Порядок визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 2 червня 2021 р. № 576 «Про затвердження Порядку визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-2021-%D0%BF#Text>.
9. Державна служба зайнятості (Єдиний портал вакансій). URL: <https://www.dcz.gov.ua/job>.
10. Національний класифікатор України «Класифікатор професій ДК 003:2010», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28 липня 2010 р. № 327. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.

11. Загальні положення «Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників». URL: <https://i.factor.ua/ukr/law-244/section-1004/article-14243/>.
12. Європейська рамка кваліфікацій EUR-Lex. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017H0615\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017H0615(01)).
13. Офіційний вебсайт Європейського Союзу «Європейські навички, компетенції, кваліфікації та професій (ESCO)». URL: https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation_main.
14. International Labour Organization (Міжнародна стандартна класифікація професій (ISCO). URL: <https://ilostat.ilo.org/methods/concepts-and-definitions/classification-occupation/>.
15. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. Europass (інструмент кар'єрного розвитку. URL: <https://europass.europa.eu/uk>.
16. Офіційний вебсайт Національного агентства кваліфікацій (Реєстр кваліфікацій) (Додаток VI Рекомендацій Ради ЄС від 22 травня 2017 р. Європейської рамки кваліфікацій). URL: <https://register.nqa.gov.ua/annex6>.
17. Офіційний вебсайт Національного агентства кваліфікацій (Відомості про професійні стандарти). URL: <https://register.nqa.gov.ua/profstandarts>.
18. Офіційний вебсайт Національного агентства кваліфікацій (Відомості про професійні кваліфікації). URL: <https://data.nqa.gov.ua/professional-qualifications/>.
19. Офіційний вебсайт Національного агентства кваліфікацій (Відомості про заявки на розроблення професійних стандартів). URL: <https://data.nqa.gov.ua/zaavki-profstandarts/>.

Додаток 1

до Рекомендацій щодо присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти у разі відсутності професійних стандартів, схвалених рішенням Національного агентства кваліфікацій № 1 від 27.11.2025 (протокол № 64 (258) від 27.11.2025)

Склад

Робочої групи з підготовки рекомендацій/роз'яснень щодо присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти у разі відсутності професійного стандарту

1. Інна ОСАДЧУК – член Агентства, голова Робочої групи;
2. Дмитро ЛЯХ – заступник Голови Агентства;
3. Богдан МОРКЛЯНИК – член Агентства;
4. В'ячеслав КУЧЕР – член Агентства;
5. Юлія МАРТИН – керівник секретаріату Агентства;
6. Наталія СТЕПАНКОВА – керівник відділу розвитку професійних кваліфікацій управління кваліфікацій секретаріату Агентства;
7. Представник Міністерства освіти і науки України (за згодою);
8. Представник Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні (за згодою);
9. Олена ЄРЕМЕНКО – заступниця Голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (за згодою);
10. Олександр АЗЮКОВСЬКИЙ – ректор Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (за згодою);
11. Андрій ГОЖИК – проректор з науково-педагогічної роботи Київського національного університету імені Тараса Шевченка (за згодою);
12. Любов БЛИК – проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти Черкаської медичної академії (за згодою);
13. Тетяна ГУМЕНЮК – проректор з науково-педагогічної роботи, інноваційно-методичного забезпечення освітнього та наукового процесів КМАМ імені Р. М. Глієра (за згодою);
14. Тетяна НОВИЦЬКА – начальник навчально-наукового відділу незалежного тестування знань студентів, моніторингу якості освіти Дніпровського державного медичного університету (за згодою);
15. Валентина ХАЧАТРЯН – завідувачка кафедри економіки та міжнародних відносин Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету (за згодою);

16. Тетяна ЯПРИНЕЦЬ – завідувачка навчально-методичного кабінету відділу моніторингу та забезпечення якості освіти, доцент кафедри будівництва та професійної освіти Полтавського державного аграрного університету (за згодою);
17. Радміла СКЛЯР – завідувачка відділу моніторингу якості освітньої діяльності Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (за згодою);
18. Галина РІПКА – завідувачка кафедри дизайну та індустрії моди Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (за згодою);
19. Василь КОВАЛЬЧУК – завідувач відділу освітніх вимірювань Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти» (за згодою);
20. Юрій САДОВНИЧЕНКО – директор Навчально-наукового інституту якості освіти Харківського національного медичного університету (за згодою);
21. Олена УСАЧОВА – завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (за згодою);
22. Світлана ГОРБАЧОВА – доцент кафедри лабораторної медицини Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (за згодою).

Додаток 2

до Рекомендацій щодо присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти у разі відсутності професійних стандартів, схвалених рішенням Національного агентства кваліфікацій № 1 від 27.11.2025 (протокол № 64 (258) від 27.11.2025)

Що таке Europass?

Europass – це ініціатива Європейського Союзу, яка надає стандартизовані інструменти для представлення навичок, кваліфікацій та досвіду в уніфікованому форматі. Це зручний спосіб для студентів, працівників і шукачів роботи прозоро та ефективно представити свою компетентність на ринку праці та освіти.

Мета Europass:

- Забезпечити зрозуміле та прозоре представлення освітнього та професійного досвіду осіб, які шукають можливості для навчання або працевлаштування;
- Полегшити мобільність громадян для навчання та працевлаштування;
- Надати зручні інструменти для планування особистої освітньої та кар'єрної траєкторії.

Цільова аудиторія:

- Студенти та випускники, які хочуть представити свої досягнення при вступі до навчального закладу або працевлаштуванні на роботу;
- Професіонали та фахівці, які шукають роботу або змінюють професійний напрям;
- Заклади освіти, які оцінюють кваліфікації абітурієнтів, у тому числі з-за кордону;
- Роботодавці, які прагнуть краще зрозуміти уміння та кваліфікації працівників;
- Громадяни, які бажають ефективно поширити інформацію про власні уміння та кваліфікації на етапі пошуку роботи або навчання.

Основні інструменти Europass:

1. Профіль Europass – ваш професійний профіль, який:
 - Відображає ваш професійний шлях у динаміці та розвитку;
 - Допомогає побачити свій прогрес і окреслити наступні кроки;
 - Створює цілісну картину вашого досвіду та компетенцій;

- Підтримує тих, хто вчиться впродовж життя – у будь-якій формі.

2. Резюме Europass стане у пригоді кожному, хто хоче представити роботодавцю – в Україні чи за кордоном – свої професійні навички, компетентності та кваліфікації у форматі, зрозумілому у всіх країнах Європи.

- Стандартизований формат: забезпечує єдину структуру, зрозумілу для роботодавців в Україні та в усіх країнах Європейського Союзу.
- Міжнародне визнання: гарантує прийнятність документів Europass у всіх країнах Європи.
- Зручність заповнення: дозволяє швидко створювати та редагувати документи через зрозумілий онлайн-інтерфейс.
- Повнота інформації: дає змогу детально представити освіту, досвід, навички та досягнення.
- Доступність: забезпечує безкоштовне користування інструментами Europass у різних форматах (PDF, Word) без потреби у спеціальному програмному забезпеченні.
- Підтримка різних мов: дає можливість заповнювати документи багатьма (31) мовами Європейського Союзу, в тому числі українською.

3. Додаток до диплома – це документ, що містить інформацію, яка допомагає роботодавцям і освітнім установам зрозуміти кваліфікацію випускника вищого навчального закладу.

У додатку до диплома наводиться інформація про результати навчання особи, освітні компоненти, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС, відомості про національну систему вищої освіти України.

4. Додаток до сертифіката – це документ, що містить інформацію, яка допомагає роботодавцям та навчальним закладам зрозуміти професійну кваліфікацію випускника. Додаток до сертифіката описує:

- професійну кваліфікацію відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій,
- перелік програмних результатів навчання,
- освітні компоненти та кількість кредитів ЄКТС в них.

5. Паспорт мобільності Europass – документ, що слугує підтвердженням періодів навчання або стажування/волонтерства, проведених в іншій європейській країні в рамках організованої поїздки.

У відповідні поля вноситься інформація про навчання в іноземних університетах, курси, майстер-класи, семінари, конференції, участь у заняттях,

організованих установами-партнерами, стажування або професійне навчання, а також інформація про досвід, отриманий завдяки волонтерській діяльності.

Переваги Europass:

Єдиний європейський формат. Усі документи Europass мають стандартизований вигляд, який розуміють роботодавці, університети та установи в усіх країнах Європейського Союзу.

Прозорість навичок і кваліфікацій. Europass допомагає чітко і зрозуміло представити здобуті знання, досвід, навички та кваліфікації, що особливо важливо при роботі або навчанні за кордоном.

Покращення шансів на працевлаштування. Якісно оформлений документ Europass резюме (CV) виглядає професійно і викликає довіру у роботодавця. Це може бути вирішальним фактором при відборі кандидатів.

Онлайн-профіль і хмарне зберігання. Створюючи профіль на платформі Europass користувач може зберігати всі свої документи в одному місці, легко їх редагувати, ділитися ними за посиланням або завантажувати.

Підтримка багатьох мов. Платформа та шаблони Europass доступні понад 30 мовами, що спрощує підготовку документів для різних країн.

Безкоштовність та відсутність реклами. Усі послуги Europass повністю безкоштовні, не містять реклами та не потребують додаткових витрат на створення чи збереження документів.

Підтримка кар'єрного розвитку. Крім створення резюме Europass пропонує інструменти для саморефлексії, планування кар'єри, пошуку можливостей для навчання та роботи в ЄС.

Europass забезпечує зручний доступ до інструментів кар'єрного розвитку за посиланням: europa.eu/europass.

Додаток 3

до Рекомендацій щодо присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти у разі відсутності професійних стандартів, схвалених рішенням Національного агентства кваліфікацій № 1 від 27.11.2025 (протокол № 64 (258) від 27.11.2025)

(На бланку закладу вищої освіти)

_____ № _____

Національне агентство кваліфікацій

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

(найменування закладу вищої освіти)

відповідно до пункту 11 Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 “Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту”, повідомляє про присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) _____

_____,
(назва професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій))

присвоєння якої (яких) передбачено освітньою програмою _____

(назва освітньої програми)

з підготовки фахівців з вищою освітою на рівні _____
(рівень вищої освіти)

за спеціальністю _____
(код і найменування спеціальності)

галузі знань _____
(шифр і найменування галузі знань)

згідно з вимогами до професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), встановленими національним законодавством та/або міжнародним договором (міжнародними договорами), згоду на обов’язковість якого (яких) надано Верховною Радою України:

(перелік законодавчих актів та міжнародних договорів із зазначенням

окремих статей, пунктів, розділів)

(найменування посади керівника)

(підпис)

(власне Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Виконавець

(власне Ім'я та ПРІЗВИЩЕ, номер телефону, адреса електронної пошти)